

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת יהודית שבח – אב"ד

כב' השופט שאול שוחט

כב' השופט ירון לוי

המערערת מ' ג'

ע"י ב"כ עו"ד אהובה יששכר

נגד

המשיב נ' ג'

ע"י ב"כ עו"ד ניסים שלם

פסק דין

1

2

השופט שאול שוחט:

3

1. המערערת והמשיב, בני זוג לשעבר, התגרשו זמ"ז לאחר תקופת נישואין שארכה כשבע שנים וחמישה חודשים.

4

5

6

2. א. ביום 6.1.06 הגישה המערערת "תביעת רכוש" נגד המשיב בה עתרה "להורות על חלוקה של הרכוש המשותף" שפורט בתביעה, לרבות "25% מערך הדירה בה גרים בני הזוג... 50% מהזכויות החופשיות ברכב מסוג מאזדה... ורכב מסוג פורד פוקוס..." ובכספים משותפים בקרנות ובחשבונות שונים (סעיפים 6-13 לכה"ת מוצג י"א למוצגי המשיב).

8

9

10

את עתירתה בנוגע לדירה ולמכוננית המאזדה, הרשומות על שם אבי המשיב, נימקה במקור המימון – כספים משותפים שצברו היא והמשיב במהלך חייהם המשותפים, הם ששימשו לרכישת (לפחות) מחצית הזכויות בדירה ולרכישת המכוננית.

11

12

13

14

ב. לימים תוקנה תביעת הרכוש והמערערת עתרה, במסגרת כתב תביעה מתוקן ל"25% מערך הדירה... ולמצער מחצית הכספים שהושקעו על ידי הצדדים בדירה, לרבות הוצאות שיפוציה והחזרי משכנתא..." ולעיתרות תואמות ביחס למכונניות והכספים המשותפים בקרנות ובחשבונות השונים, תוך שהיא חוזרת ומדגישה, כי לפחות מחצית הדירה וכן

15

16

17

18

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

מכונת המאזדה, מומנו על ידי המשיב מתוך "כספים משותפים שצברו בני הזוג במהלך חייהם המשותפים" (סעיפים 9, 15 לכה"ת המתוקן מוצג 3 למוצגי המערערת).

מכאן, בקשת המערערת מבית משפט קמא להרחיב את בסיס האיזון "ובאופן שאף נכסים ו/או זכויות של בני הזוג אשר רשומים על שם הנתבע ו/או על שם אביו בלבד, יילקחו בחשבון עת יבוצע איזון המשאבים בין בני הזוג" וכן "להורות על עריכת איזון המשאבים באופן שוויוני וצודק בהתאם לסעיף 28(2) לחוק (חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973, ש' ש'), כמו גם באופן שלא יפגע ברווחת ילדי בני הזוג הקטינים, בהתאם לסעיף 6(ד)(4) לחוק" (סעיף 26 לכה"ת המתוקן, מוצג ד' למוצגי המערערת).

3. משתוקן כתב התביעה הפכה העתירה המקורית, ביחס לדירה וביחס למכונת המאזדה, שהיתה "קניינית" ביסודה, לעתירה לאיזון משאבים. בכך, נרפא הפגם הפורמלי שנוצר מאי צירופו של אבי המשיב כצד נדרש בתביעת הרכוש המקורית. מבחינה זו אין בעובדה שכה"ת המתוקן הוגש כשנתיים וחצי אחרי מות האב כדי לשנות, שכן המשיב הפך להיות יורשו היחיד והעתירות המתוקנות נועדו לכלול במסת הנכסים בני האיזון את השווי הכספי של מחצית מהדירה ושל מכונת המאזדה ולחילופין את שווי ההשקעות הכספיות שהשקיעו הצדדים בדירה "לרבות הוצאות שיפוצה והחזרי משכנתא...". מטעם זה הסכים ב"כ המשיב, בישיבת קדם הערעור, לחזור בו מהטענות בדבר הכשל הדיוני של אי צירוף אבי המשיב לתובענה מלכתחילה (עמ' 2 ש' 22-7 לישיבת יום 12.3.14).

משכך, ובהמשך להסכמה הדיונית אליה הגיעו הצדדים בבית משפט קמא, בישיבת יום 27.12.10 (מוצג 15 למוצגי המערערת), ונוכח קבלת העתירה ביחס למכונות, הסכימו ב"כ הצדדים כי יש לבחון את פסק דינו של בית משפט קמא, ביחס לעתירות הנוגעות לדירה ולהשבת כספי החסכוניות של הילדים שנמשכו, לטענת המערערת, על ידי המשיב, במסגרת היחסים הפנימיים בין המערערת למשיב (עמ' 1 לישיבת קדם הערעור מיום 12.3.13 ועמ' 5 ש' 10-11 לישיבה בה נשמע הערעור, מיום 13.3.14).

4. בית משפט קמא דחה את עתירות המערערת ביחס לדירה ולחסכוניות הילדים. על בסיס הראיות שהונחו לפניו ונוכח הימנעותה של המערערת מלהניח לפניו את גרסתו של אבי המשיב, קבע בית משפט קמא, כי "רכישת הדירה מומנה רובה ככולה מנכסי האב המנוח ומכספים שצבר הנתבע לפני הנישואים" וכי "גם אם הועברו לחשבון האב כספים שנצברו במהלך הנישואים לא הוכח כי אלו דווקא שימשו לרכישת הדירה ולא נחה דעתי, כי יש בהם להביא להקניית זכויות בנכס המקרקעין הרשום ע"ש אחר" (סעיף 13(ו) לפסק הדין). ביחס לחסכוניות הילדים קבע בית משפט קמא כי טענותיה של המערערת שאבי המשיב

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

- 1 סיפר לה כי חסך כספים עבור הילדים בתוכניות שפתח היו טענות בעלמא וללא אסמכתא
2 בכתב; לא ברור מהו תקנון תוכנית החסכון שנפתחה ומי היה רשאי למשוך את הכספים
3 ואם קיימת בכלל עילת תביעה בידי המערערת נוכח נתונים חסרים אלה (סעיף 19 לפסק
4 הדין).
- 5 המערערת לא השלימה עם פסק הדין והגישה את הערעור שלפנינו.
6
- 7 5. א. בערעורה לפנינו חזרה המערערת על טענותיה, כי לפחות מחצית מהזכויות בדירה נרכשו
8 במימונו של המשיב, מכספים משותפים שנצברו במהלך החיים המשותפים. לטענתה, בית
9 משפט קמא נתפס לכלל טעות עת בחן את תביעתה על בסיס עילה קניינית, **"תביעה לזכויות**
10 **בנכס"**, ולא על בסיס תביעה כספית. לולא עשה כן התוצאה היתה שונה (סעיפים 20-25
11 לעיקרי הטיעון מטעמה). לדבריה, למשיב לא היה מעולם חשבון על שמו וכל חשבונותיו היו
12 יחד עם אביו המנוח. התנהלותו זו של המשיב, בצירוף התנהלותם הכלכלית של הצדדים,
13 שנכפתה על ידי המשיב, לפיה כל אחד מהם יפקיד לחשבון משותף סך של 4000 ₪ מתוך
14 כספי השתכרותו, הותירה בידו של המשיב סכומים רבים, שהיא יתרת משכורתו, ואלו
15 הועברו/הוברחו לחשבונות המשותפים שהיו למשיב ולאביו ושימשו לרכישת, לפחות,
16 מחצית הדירה (סעיף 31 לעיקרי הטיעון מטעמה). נוכח התנהלות זו, כך המערערת, שגה בית
17 משפט קמא משלא זקף לחובתו של המשיב את התנגדותו לחשיפת חשבונות הבנק
18 המשותפים לו ולאביו, מהם ניתן היה ללמוד על נכונות טענה זו, מה גם ששותפותו
19 בחשבונות אלה מקימה חזקה בדבר חלקו במחצית הכספים שנצברו בהם. בהקשר זה באה
20 המערערת חשבון עם בית משפט קמא אשר סירב, פעם אחר פעם, לבקשותיה שלה לחשיפת
21 דפי הבנק, נוכח התנגדותו של המשיב (סעיפים 12-23; 34-36 לעיקרי הטיעון מטעמה
22 המפנים להחלטת בית משפט קמא מיום 31.5.11). כך או כך, טוענת המערערת כי המשיב
23 אישר בחקירתו כי חלק נכבד מהסכום ששימש לרכישת הדירה היו כספים שלו, וכי הוא
24 היה רשום כלווה במשכנתא שניטלה למימון חלק מעלות הרכישה של הדירה, משכנתא
25 שתשלומיה החודשיים הוחזרו ע"י הצדדים מחשבונם המשותף (סעיף 37 לעיקרי הטיעון
26 מטעמה). כן קבלה על התעלמותו של בית משפט קמא מעדותה של אמה אשר הצהירה על
27 היחס החם שהיה בין המערערת והוריו של המשיב, אשר ראו אותה כבתם, ועל הבטחת
28 האב המנוח בפניה **"אל תדאגי תוך זמן קצר הדירה תהיה על שמכם"** (עמ' 13 ש' 31-32
29 לפרו' בימ"ש קמא ישיבת יום 14.7.11; ר' סעיף 38 לעיקרי הטיעון מטעמה).
- 30
- 31 ב. המשיב, מנגד, תמך במסקנותיו של בימ"ש קמא ובתוצאה אליה הגיע. לטענתו, הכספים
32 ששימשו לרכישת הדירה היו כספי אביו המנוח ומכל מקום המערערת, לא עמדה בנטל
33 המוטל עליה להוכיח שהכספים, כולם או חלקם, היו כספים משותפים. לדבריו, מקורות
34 ההכנסה שעמדו לרשות התא המשפחתי, לרבות הכנסתו שלו, לא אפשרו הפניית כספים

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

1 לחסכוניות, נוכח רמת החיים בה חיו, לה כיוונה המערערת בתביעת המזונות שהגישה, מה
2 גם שבפועל, הם אף נזקקו לעזרת האב אשר הזרים כספים להשלמת מימון צרכיהם
3 והוצאותיהם. בנסיבות אלה, טענותיה של המערערת בדבר מימון לפחות מחצית הדירה
4 מכספים משותפים אין לה על מה לסמוך ואינה עולה בקנה אחד עם העובדות שהוכחו כך
5 שקביעת בית משפט קמא, כי "כל הדיון ביתר הכספים הוא תאורטי גרידא" (סעיף 5
6 לפסה"ד) בדין ובצדק יסודה, מה שייתר את החשיבות בהמצאת דפי החשבון.

דיון והכרעה

הדירה

7
8
9
10 6. צודקת ב"כ המערערת כי בימ"ש קמא בחן את עתירתה בנוגע לדירה על בסיס עילה
11 קניינית, ובלשונו, "התביעה שהונחה בפני בית המשפט לעניין זה הינה תביעה לזכויות
12 **בנכס ולא תביעה כספית**" (סי' 13(ב) לפסה"ד). אוסיף ואומר, כי משלא צורף אבי המשיב
13 לכתב התביעה המקורי כצד נדרש לתביעה ל"זכויות בנכס", ממילא לא ניתן היה להידרש
14 לעתירת המערערת בנוגע לדירה על בסיס עילה זו (ראו החלטה מיום 29.5.07 בה היפנה
15 בימ"ש קמא את תשומת לב ב"כ המערערת לכשל הדיוני האמור), מה גם שלא מצאתי בכתב
16 התביעה המקורי עתירה להכללת מחצית הדירה בגדר הנכסים בני האיזון מכוח "כוונת
17 **שיתוף ספציפית**". מכל מקום, משתוקן כתב התביעה והוספה לו העתירה להכללת השווי
18 של מחצית הדירה בגדר נכסיו בני האיזון של המשיב, התביעה הפכה אכן לכספית וככזו
19 הטילה על המערערת את הנטל להוכחתה – להוכיח, ככל שעותרת היא לקבלת שווי מחצית
20 המחצית, כי הכספים ששימשו לרכישת מחצית הדירה היו מכספים משותפים שנצברו
21 במהלך חיי הנישואין.

22
23 7. בחינת התשתית הראייתית שנפרשה בבימ"ש קמא – ובאת כוח המערערת הקפידה
24 לומר שאין היא תוקפת תשתית זו אלא את המסקנות הנלמדות ממנה (עמ' 3 ש' 4-5 לשיבת
25 קדם הערעור מיום 12.3.14; סעיף 2 לעיקרי הטיעון מטעמה) מלמדת, כי המערערת עמדה
26 בנטל המוטל עליה באופן חלקי.

27
28 מחומר הראיות שנפרש לפני בימ"ש קמא, ואין עליו מחלוקת כאמור, עולה כי הדירה
29 נרכשה ביוני 2005, כשנה וחמישה חודשים לפני גירושי הצדדים (11/06), כשישה חודשים
30 לפני שהמערערת הגישה את תביעת הרכוש המקורית שלה נגד המשיב. הדירה נרכשה
31 בתמורה לתשלום סך של \$242,000 שהם כ-1,070,000 ₪. הרכישה לוותה בהוצאות נוספות
32 שהסתכמו כדי 75,000 ₪: מס רכישה, דמי תיווך, שכ"ט עו"ד, שמאות ושיפוץ. בחוזה
33 הרכישה מופיע האב המנוח כרוכש והדירה נרשמה על שמו בלשכת רשם המקרקעין. כל
34 המסמכים הנלווים לרכישה – החשבונות עבור ההוצאות הנלוות – הוחזקו בידי האב (סעיף
35 10(ב) לפסה"ד). כך גם החשבונות והקבלות בגין הכספים ששולמו עבור השיפוצים (סעיף

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

1 10(ג) לפסה"ד). בית משפט קמא אימץ, בסעיף 12(א) לפסק דינו, את הפירוט שנתן המשיב
2 בדבר מקורות התשלום של רכישת הדירה. המערערת לא תקפה את עיקרי הפירוט האמור
3 בעיקרי הטענות מטעמה, גם לא בישיבת יום 13.3.14 לפנינו. היא כיוונה רק לקביעה לפיה
4 המשיב העביר מחשבון מס' 341266, לחשבון המשותף לו ולאביו סך של 178,000 ₪ ביום
5 6.3.02. דא עקא, שבימ"ש קמא בחן את המקור לסכום האמור ומצא, כי סך של כ-63,000
6 ₪ (וליתר דיוק כעולה ממוצג כ"ו למוצגי המשיב, סך של 63,059.57 ₪) היו מכספים שנצברו
7 על שם המשיב עוד טרם נישואיו למערערת, בעוד שהיתרה שולמה משני מקורות נוספים,
8 אף הם אישיים של המשיב: כספי קרן השתלמות "רעות", שנכון ליום 31.12.99 (קרוב
9 למועד בו נישאו הצדדים - 5.6.99) עמדו על סך של 69,040 ₪ (מוצג כ"ז למוצגי המשיב)
10 וכספי הלוואה שנטל המשיב מקרן הגמלאות בסך של 39,943 ₪ (מוצג כ"ח למוצגי המשיב).
11 חיבורם של שלושת הסכומים הללו נותן לנו סכום המתקרב לסך של 178,000 ₪. בנוסף
12 ניטלה משכנתא בסך השווה בש"ח ל-42,000 \$ שהם 192,992 ₪ (מוצגים ל"ז-ל"ח למוצגי
13 המשיב).

14
15 בהינתן שבתביעה כספית עסקינן לא אוכל לומר שהמערערת עמדה בנטל המוטל עליה
16 להוכיח שמחצית הסכומים הכספיים שהופנו לרכישת הדירה מקורם בכספים משותפים.
17 חיבור פשוט של הסכומים שפורטו לעיל מביא אותנו לסך של כ-830,000 ₪ - כולל הסכום
18 ששולם במעמד חתימת החוזה בערכי 1998 – כשאת ההפרש של כ-200,000 ₪ ניתן לזקוף
19 לרווחים שנצברו על הסכום של 455,000 ש"ח משנת 1998 ועד לרכישת הדירה ב-6/2005 - 7
20 שנים וחצי מאוחר יותר. בנסיבות אלה, ונוכח הקביעה העובדתית של בימ"ש קמא, כי
21 הכנסת הצדדים לא היתה מספקת וכי התא המשפחתי נזקק לסיוע מהאב נראה, כי כל
22 הדיון באפשרות שהמשיב משך ממשכורתו והבריא את שחסך לחשבונות המשותפים לו
23 ולאביו תיאורטי מה שאכן מייתר את הדיון בנושא חשיפת חשבונות הבנק.

24
25 8. עם זה, עיון במוצג כ"ח למוצגי המשיב, ההלוואה מקרן הגמלאות, מלמד כי זו
26 ניטלה בשנת 2000 בהחזר חודשי של כ-1860 ₪ לחודש למשך שנתיים החל ממשכורת אפריל
27 2000 כך שכספי ההלוואה הוחזרו כבר באפריל 2002, כשלוש שנים טרם רכישת הדירה.
28 מכאן, שאין לקבל את טענת המשיב כי כספי ההלוואה שימשו לרכישת הדירה ובאין מקור
29 אחר עליו הצביע, להשלמת החסר האמור, יש לקבוע כי המקור היה כספים משותפים ולכן
30 יש לזקוף לזכות המערערת מחצית מהסכום האמור.

31
32 כן יש לזקוף לזכות המערערת מחצית מתשלומי המשכנתא ששולמו (ואין מחלוקת על כך)
33 מהחשבון המשותף שלה עם המשיב. קביעת בימ"ש קמא, כי תשלומים אלה היו חלק דמי
34 שכירות, ככל שנשענת היא על תשתית עובדתית מבוססת, לא נבעה מתוך שהאמין לטענת
35 המשיב כי כך הם פני הדברים (סעיף 14(ב) לפסה"ד מציין את טענת המשיב בעניין זה ואינו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

1 מהווה קביעה עובדתית) אלא משום התייחסותו לעתירת המערערת בנוגע לדירה כעתירה
2 לזכויות בנכס ולא כעתירה כספית (סעיף 14(ג) לפסה"ד). עיון במוצגים ל"ז למוצגי המשיב
3 (לוח הסילוקין של המשכנתא) מלמד, כי לתקופה המתחילה מחודש נטילת המשכנתא – יולי
4 2005 (המשכנתא ניטלה ביום 28.6.05, עמ' 199 למוצגי המשיב) ועד לגירושי הצדדים 11/06,
5 נפרעו 17 תשלומים של 1953.96 ₪ לתשלום ובסה"כ 33,217.32 ₪. לא נעלמה מעיני קביעת
6 בימ"ש קמא, כי מועד הקרע נקבע ליום הגשת תביעת הרכוש המקורית, קביעה שאין אני
7 סבור שיש מקום להתערב בה, חרף טענות המערערת בעניין זה. עם זה לא נשמעה מפי
8 המשיב הטענה כי תשלומי המשכנתא חדלו להיות משולמים מהחשבון המשותף ביום בו
9 הוגשה תביעת הרכוש. לפיכך, לצורך כימות תשלומי המשכנתא ששולמו ע"י בני הזוג ייחשב
10 יום הגירושין כמועד הקובע.

11
12 9. אשר על כן, אמליץ לחבריי להרכב לקבל את הערעור בנוגע לדירה באופן חלקי
13 ולקבוע כי בגדר הנכסים בני האיזון של בני הזוג יש לכלול את הסכומים של 39,943 ₪
14 (כספי קרן הגמלאות) ושל 33,217.32 ₪ (תשלומי המשכנתא), ולזכות את המערערת
15 במחצית מהסכום הכולל של שני סכומים אלה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק
16 מהמועד בו הוגשה תביעת הרכוש המקורית – הוא מועד הקרע – 6.1.06.

חסכוניות הילדים

17
18
19
20 10. לא מצאתי מקום להתערב בתהיותיו ובמסקנותיו של בימ"ש קמא ביחס לרכיב זה
21 של התביעה. גם באת כוח המערערת הסכימה כי אין לדעת, בהיות התביעה תביעה כספית,
22 מהו הסכום שיש לפסוק ועתרה לקחת זאת בחשבון בעת ביצוע האיזון של החלק שלה
23 בדירה (עמ' 6 לפרוט' ישיבת הערעור מיום 13.3.14 ש' 4-13). משעתירתה של המערערת
24 בנושא הדירה התקבלה באופן חלקי, ובמישור כספי, ממילא לא ניתן לבצע איזון כלשהו
25 שיביא בחשבון את נושא החסכוניות. מעבר לנדרש ראוי להבהיר כי אם נחסכו כספים על ידי
26 אבי המשיב, נחסכו הם עבור הילדים. משכך, התביעה בעניין זה היתה צריכה להיות מוגשת
27 על ידי הילדים כתובעים וממילא לא ניתן היה לדרוש את הכללתם במסת הנכסים בני
28 האיזון במערכת היחסים הפנימית בין המערערת למשיב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

לפיכך אמליץ לחבריי לדחות את הערעור בנקודה זו.

11. הוצאות – משהתקבל הערעור באופן חלקי אמליץ לחבריי לחייב את המשיב לשלם למערערת הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך של 12,000 ₪.

_____
השופט שאול שוחט

השופטת יהודית שבת

אני מסכימה.

_____
השופטת יהודית שבת, אב"ד

השופט ירון לוי

אני מסכים.

_____
השופט ירון לוי

סוף דבר

נפסק כאמור בסעיפים 9, 10, 11 לפסק דינו של השופט שאול שוחט.

_____
השופט י' לוי

_____
השופט ש' שוחט

_____
השופטת י' שבת, אב"ד

ניתן היום, כ"ח אדר ב תשע"ד, 30 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

שופט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים בירושלים

עמ"ש 53316-09-12 ג' נ' ג'

תיק חיצוני:

- 1
- 2
- 3
- 4